

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

PARTNERSTWO W PRAKTYCE

Raport Sieci OFOP

ds. partnerstwa i funduszy europejskich v. 1.0.

Przegląd procesu przygotowawczego Polityki Spójności na lata 2021-2027 w Polsce w kontekście spełnienia zasady partnerstwa poprzez włączenie społeczeństwa obywatelskiego.

PARTNERSTWO W PRAKTYCE

Raport Sieci OFOP

ds. partnerstwa i funduszy europejskich v. 1.0.

Przegląd procesu przygotowawczego Polityki Spójności na lata 2021-2027 w Polsce w kontekście spełnienia zasady partnerstwa poprzez włączenie społeczeństwa obywatelskiego.

Sieć OFOP ds. partnerstwa i funduszy europejskich

Wzmacniamy przedstawicieli/-lki organizacji pozarządowych w pracach związanych z Polityką Spójności na lata 2021-2027 (i nie tylko, także w ramach Funduszu Odbudowy) oraz

prowdzimy analizę zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym, realizacji **zasady partnerstwa** określonej w europejskim kodeksie partnerstwa, czyli w *Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych*, ze szczególnym uwzględnieniem **partnerów społeczeństwa obywatelskiego** na każdym etapie, tj. przygotowywania programów, monitorowania, wdrażania i ewaluacji.

Czuwamy nad zasadami horyzontalnymi.

Sieć OFOP ds. partnerstwa i funduszy europejskich

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

PARTNERSTWO W PRAKTYCE.

Raport Sieci OFOP ds. partnerstwa i funduszy europejskich

Przegląd procesu przygotowawczego Polityki Spójności na lata 2021-2027 w Polsce w kontekście spełnienia zasady partnerstwa poprzez włączenie społeczeństwa obywatelskiego.

Plan:

Styczeń/luty 2022 – wersja 1.0

do 28.02 aktualizacja i weryfikacja zmian, przegląd kolejnych wersji programów, weryfikacja zasad horyzontalnych, projektów wytycznych i ustawy „wdrożeńiowej”, Umowy Partnerstwa

II poł. marca 2022 – kolejna wersja Raportu

do końca maja aktualizacja i weryfikacja kolejnych wersji programów, uszczegółowień, procedur i wytycznych, w tym dot. monitorowania funduszy

II poł. czerwca 2022 – kolejna wersja Raportu

Partnerstwo

– wg założeń i przepisów...

ZASADA PARTNERSTWA WŁĄCZONA DO POLITYKI SPÓJNOŚCI W 1988 r.

- ❖ **KODEKS PARTNERSTWA** – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74 z 14.03. 2014 r., str. 1)
- ❖ **ROZPORZĄDZENIE OGÓLNE** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/0196 z 29 maja 2018 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji
- ❖ **ROZPORZĄDZENIE RAMOWE** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej
- ❖ **Umowa Partnerstwa (aktualnie projekt po konsultacjach!)**

Partnerstwo

– wg założeń i przepisów...

- ❖ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności**
- ❖ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. **ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)** oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013
- ❖ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające **Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji**
- ❖ KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dot. stanowiska Rady w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), 3 czerwca 2021.
Rada zdecydowała o wprowadzeniu następujących wymogów tematycznych (...): budowanie zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego: Wszystkie państwa członkowskie muszą przeznaczyć odpowiednią kwotę, a państwa członkowskie, które otrzymały odpowiednie zalecenia w tej dziedzinie, muszą przeznaczyć co najmniej 0,25 % swoich środków. Komisja proponowała „odpowiednią kwotę” dla wszystkich państw członkowskich.

Partnerstwo

– wg założeń i przepisów...

- ❖ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, m.in.
“państwo członkowskie musi odpowiedzieć na sytuację społeczną, w tym ubóstwo i wykluczenie społeczne oraz ryzyko nierówności w kolejnych latach, zwłaszcza wśród młodzieży i dzieci”
oraz zapisów zakresach wymienionych w artykule 3:
 - d) spójność społeczna i terytorialna;
 - e) opieka zdrowotna oraz odporność gospodarcza, społeczna i instytucjonalna, w celu między innymi zwiększenia gotowości na sytuacje kryzysowe i zdolności reagowania kryzysowego;
 - f) polityki na rzecz następnego pokolenia, dzieci i młodzieży, w obszarze edukacji i umiejętności;
 - ❖ **opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego** „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności”(COM(2020) 408 final – 2020/0104 (COD)), „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument Wsparcia Technicznego”(COM(2020) 409 final – 2020/0103 (COD), 2020/C 364/18 z 28 października 2020 r.
-

Partnerstwo – wg założeń i przepisów...

KE zaleciła państwom członkowskim organizowanie partnerstwa w celu:

- ❖ zapewnienia poszanowania zasad wielopoziomowego zarządzania, a także pomocniczości i proporcjonalności oraz specyfiki ram instytucjonalnych i prawnych poszczególnych państw członkowskich,
 - ❖ zagwarantowania odpowiedzialności zainteresowanych podmiotów za planowane interwencje
 - ❖ korzystanie z doświadczenia i wiedzy stosownych podmiotów.
-

Partnerstwo

– wg założeń i przepisów...

Partnerstwo oznacza celowy proces, a partnerzy angażowani są na wszystkich etapach realizacji polityki UE, tj.:

- ❖ programowania,**
 - ❖ wdrażania,**
 - ❖ monitorowania**
 - ❖ ewaluacji.**
-

Przegląd prac przygotowawczych do perspektywy na lata 2021-2027

Prace nad raportem obejmowały:

- Analizę treści projektów programów krajowych i regionalnych, w tym m.in. rozdziałów pn. Partnerstwo, Pomoc Techniczna oraz w zakresie RLKS i min. 0,25% EFS+ na budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego
- Udział w regularnych spotkaniach roboczych NGOs m.in. w ramach Sieci OFOP ds. partnerstwa i funduszy europejskich, w których uczestniczyli przedstawiciele/-ki NGOs z regionów (regularnie od października 2020), posiedzenia RDPP, Konwentu Wojewódzkich Rad, inne – *informacje z postępów prac, spotkań, włączenia organizacji społeczeństwa obywatelskiego*

Dodatkowo udział w spotkaniach z przedstawicielami urzędów marszałkowskich 17-20 stycznia 2022 r. z inicjatywy Podkomitetu KUP ds. rozwoju partnerstwa

Przeanalizowano:

- ❖ ponad **8.200 STRON** projektów dokumentów, w tym projekt Umowy Partnerstwa, programów krajowych i regionalnych, raportów z konsultacji (11.700 uwag), raportów z ewaluacji oraz dokumentów dot. KPO
- ❖ treści na stronach internetowych – www.funduszeuropejskie.gov.pl, odpowiednich resortów oraz 16 programów regionalnych i dodatkowo strony urzędów marszałkowskich (16)

Ponadto uczestniczono w licznych wydarzeniach – organizowanych przez ministerstwa i regiony konferencjach, wysłuchaniach, spotkaniach konsultacyjnych, posiedzeniach różnych gremiów i ciał dialogu, ciał doradczo-konsultacyjnych oraz w spotkaniach roboczych

Podsumowanie prac przygotowawczych do Polityki Spójności na lata 2021-2027 i KPO

W ciągu ostatniego roku jako środowisko NGOs przekazaliśmy stronie rządowej wiele konkretnych, wypracowanych wspólnie postulatów i stanowisk organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

- Na przełomie 2020/2021 r. zebraliśmy postulaty organizacji pozarządowych dot. perspektywy Unii Europejskiej na lata 2021-2027 w Polsce, które w lutym br. uzyskały poparcie środowiska (ponad 1.200 podmiotów) - [[LINK](#)].
- Kolejne stanowiska powstały w trakcie zrealizowanego przez stronę rządową procesu konsultacji projektu Umowy Partnerstwa, programów krajowych i KPO, a także wysłuchań zrealizowanych przez stronę pozarządową we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej pod patronatem Podkomitetu KUP ds. rozwoju partnerstwa.

Stanowiska dotyczyły projektu KPO [m.in. [LINK](#)], tzw. komponentu społecznego w KPO [[LINK](#)].

- Opublikowaliśmy także apele w kwietniu br. [[LINK](#)], maju [[LINK](#)]
- We wrześniu br. wystosowaliśmy wspólne stanowisko organizacji społeczeństwa obywatelskiego w sprawie dalszych prac nad programowaniem i monitorowaniem funduszy europejskich perspektywy finansowej UE 2021-2027 oraz Krajowego Planu Odbudowy - [[LINK](#)]
- 1 grudnia wystosowano Stanowisko organizacji społeczeństwa obywatelskiego do projektu *ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027* - [[LINK](#)]

Prace przygotowawcze.

**Programowanie Polityki Spójności
na lata 2021-2027
– programy krajowe i regionalne**

Przegląd prac przygotowawczych do perspektywy na lata 2021-2027 - regiony

Stan na luty 2021

Prace nad aktualizacją strategii regionalnych i regionalnymi programami:

- Aktualizacje strategii - proces ten był bardziej transparentny od prac nad programami regionalnymi
- Powołanie NGOs do grup roboczych w wybranych regionach – bez informacji otwartej, na zaproszenia (na ogół nieaktywne grupy, brak spotkań lub tylko spotkanie inauguracyjne)
- **Dotychczasowe zaangażowanie partnerów społeczeństwa obywatelskiego w wybranych regionach to udział organizacji pozarządowych z ich własnej inicjatywy, wynikający z samoorganizacji sektora, a nie z prowadzenia procesu angażującego przez stronę publiczną**

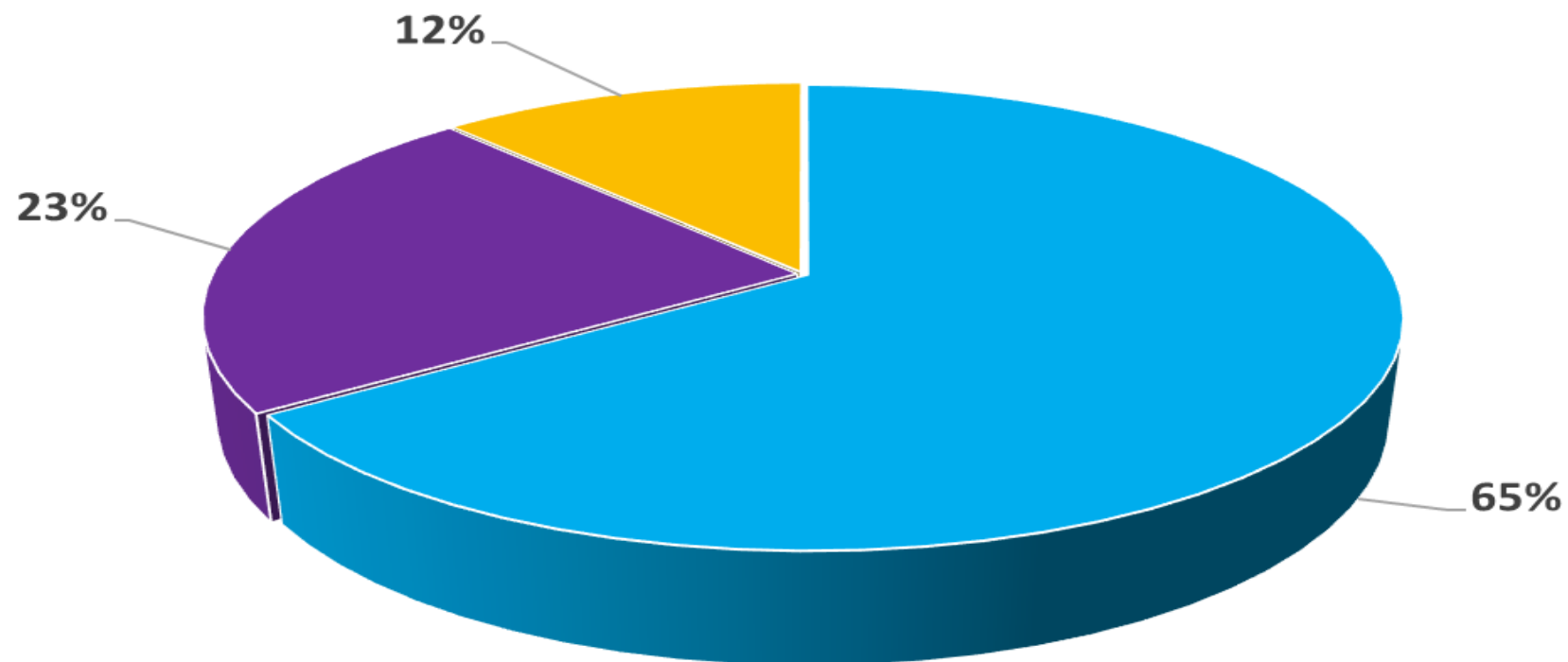
Partnerstwo ... a rzeczywistość

Składy komitetów monitorujących 2014-2020

- komitet monitorujący w regionie – przewodniczy marszałek
 - brak prezydium lub w skład wchodzi tylko przedstawiciele urzędu marszałkowskiego
 - brak zastosowania reprezentatywności partnerów
 - partnerzy reprezentujący społeczeństwo obywatelskie są uwzględniani w zestawieniach w „koszyku”/grupie partnerzy społeczno-gospodarczy lub łącznie jako partnerzy spoza administracji
 - partnerzy reprezentujący organy doradcze marszałka (np. komitet ekonomii społecznej, rada działalności pożytku publ.) pojawiają się w zestawieniach składów KM jako odpowiednio społeczeństwo obywatelskie (j.w. wymieni jako partnerzy społ-gosp.)
 - brak wprost reprezentantów przedsiębiorczości społecznej jako partnerów społecznych i gospodarczych
(najczęściej występują jako przedstawiciele organizacji pozarządowych z zakresu włączenia społecznego)
 - sporadyczny udział lokalnych grup działania, bywa że przedstawicielem jest samorządowiec (dot. to też organizacji pozarządowych)
 - przedstawiciele uczelni wyższych uwzględniani jako partnerzy spoza administracji
-

Partnerstwo ... przepisy a rzeczywistość

Zaangażowanie partnerów w proces monitorowania funduszy europejskich w regionach - perspektywa 2014-2020

- Administracji publicznej - samorządowej, rządowej i przedstawicieli uczelni wyższych
- Partnerzy społeczno-gospodarczy
- Partnerzy społeczeństwa obywatelskiego

Partnerstwo wg przepisów

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych

ROZDZIAŁ II GŁÓWNE ZASADY DOTYCZĄCE PRZEJRZYSTYCH PROCEDUR IDENTYFIKACJI WŁAŚCIWYCH PARTNERÓW

Artykuł 4

Określenie właściwych partnerów na potrzeby programów

1. W odniesieniu do każdego programu państwa członkowskie określają właściwych partnerów spośród co najmniej następujących podmiotów:

- a) właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych
- b) partnerów społecznych i gospodarczych (społeczno-ekonomicznych)
- c) podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie

Partnerstwo wg przepisów

a) właściwych władz regionalnych, lokalnych, miejskich i innych instytucji publicznych, w tym:

- **(i) władz regionalnych, krajowych przedstawicieli władz lokalnych oraz władz lokalnych reprezentujących największe miasta i obszary miejskie, których kompetencje wiążą się z planowanym wykorzystaniem EFSI, z których dofinansowany jest dany program;**
- **(ii) krajowych lub regionalnych przedstawicieli instytucji szkolnictwa wyższego, usługodawców w zakresie usług kształcenia i szkolenia i w zakresie usług doradczych oraz ośrodków badawczych (...)**
- **(iii) innych instytucji publicznych odpowiedzialnych za stosowanie zasad horyzontalnych (...) w szczególności podmiotów ds. promowania równego traktowania**
- **(iv) innych podmiotów zorganizowanych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym oraz organów reprezentujących obszary, w których realizowane są zintegrowane inwestycje terytorialne i lokalne strategie rozwoju finansowane w ramach danego programu;**

Partnerstwo wg przepisów

b) partnerów społecznych i gospodarczych (społeczno-ekonomicznych), w tym:

- (i) **uznanych na poziomie krajowym lub regionalnym organizacji partnerów społecznych***, w szczególności ogólnych organizacji międzybranżowych i organizacji sektorowych, jeżeli przedmiotowe sektory mają związek z planowanym wykorzystaniem EFSI, z których dofinansowany jest dany program;
- (ii) **krajowych lub regionalnych izb handlowych i stowarzyszeń przedsiębiorców reprezentujących ogólny interes sektorów i branż w celu zapewnienia zrównoważonej reprezentacji dużych, średnich, małych oraz mikroprzedsiębiorstw, wraz z przedstawicielami gospodarki społecznej**;
- (iii) **innych podobnych podmiotów zorganizowanych na szczeblu krajowym lub regionalnym**;

** związki zawodowe, organizacje pracodawców*

Partnerstwo wg przepisów

c) podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, takich jak

partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska,

organizacje pozarządowe, a także podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, równouprawnienia płci oraz niedyskryminacji

- (i) podmiotów działających w obszarach związanych z planowanym wykorzystaniem EFSI, z których dofinansowany jest dany program, oraz **ze stosowaniem zasad horyzontalnych** (...) w oparciu o ich reprezentatywność, a także uwzględniając zasięg geograficzny i tematyczny, zdolności w zakresie zarządzania, wiedzę specjalistyczną i podejścia innowacyjne;
- (ii) podmiotów reprezentujących **lokalne grupy działania** (...)
- (iii) innych organizacji lub grup, na które w znaczący sposób wpływa lub może wpływać wdrażanie EFSI, w szczególności **grup uznawanych za zagrożone dyskryminacją i wykluczeniem społecznym**.

ZASADY HORYZONTALNE

(Art. 9 Rozporządzenia ramowego)

Rozporządzenie PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, [...]

- ❖ poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie **Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej**
 - ❖ **promowanie równości szans kobiet i mężczyzn, gender mainstreaming**
 - ❖ **zapobieganie wszelkiej dyskryminacji** ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną
 - ❖ **zapewnienie dostępności** dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności podczas wdrażania
 - ❖ **wspieranie zrównoważonego rozwoju**, określonego w art. 11 TFUE, z uwzględnieniem celów ONZ dot. zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego i zasady „nie czynić poważnych szkód” (przy pełnym poszanowaniu dorobku prawnego Unii w dziedzinie środowiska).
-

HORYZONTALNE WARUNKI PODSTAWOWE (Art. 15 ust. 1 Rozporządzenia ramowego)

Rozporządzenie PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, [...]

Skuteczna stosowanie i wdrażanie Karty Praw Podstawowych UE

Istnienie skutecznych mechanizmów służących zapewnieniu zgodności z Kartą

1. ustalenia mające zapewnić zgodność programów wspieranych z Funduszy i ich wdrażania z odpowiednimi postanowieniami Karty;
 2. rozwiązania dotyczące zgłaszania komitetowi monitorującemu przypadków niezgodności operacji wspieranych z Funduszy z Kartą oraz skarg o nieprzestrzeganie Karty złożonych zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi na mocy art. 69 ust. 7
-

REKOMENDACJE

- ✓ Konieczna jest weryfikacja dotychczas włączonych partnerów w przypadku **WSZYSTKICH projektów programów krajowych i regionalnych zgodnie z Kodeksem Partnerstwa.**
Identyfikacja partnerów powinna odbyć się wraz z prawidłowym podziałem na odpowiednie grupy, ze szczególnym uwzględnieniem FAKTYCZNEJ reprezentacji danego sektora
- ✓ Niezbędne jest niezwłoczne włączenie podmiotów, w ramach grup partnerów, których do tej pory nie zaangażowano, w szczególności zajmujących się zasadami horyzontalnymi (sporadycznie angażowano przedstawicieli/-ki organizacji zajmujących Kartą Praw Podstawowych UE, są regiony, które nie włączyły przedstawicieli/-ek zajmujących się ochroną środowiska)
- ✓ Uzupełnienie składów zespołów konsultacyjnych i grup roboczych ds. przygotowania projektu danego programu o partnerów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie zgodnie z Kodeksem Partnerstwa, w tym reprezentujących wszystkie zasady horyzontalne – należy dążyć do aktywnego włączenia w przeciwnym razie do czasu pierwszego posiedzenia komitetu monitorującego nie będzie FAKTYCZNEGO obywatelskiego monitorowania procesów i procedur
- ✓ Rekomendujemy zwrócenie się do federacji i związków organizacji pozarządowych z prośbą o pomoc w identyfikacji niezbędnych podmiotów do włączenia w prace celem realizacji zasady partnerstwa
- ✓ Rekomendujemy udokumentowanie przez Instytucje Zarządzające wypełnienie art. 4 Kodeksu Partnerstwa

Zwracamy uwagę, iż m.in.:

- ❖ Organizacje pozarządowe nie powinny być zaliczane do grona partnerów społecznych czy gospodarczych (to zupełnie inna grupa!)
- ❖ Do grupy organizacji społeczeństwa obywatelskiego nie powinny być zaliczane, m.in. :
 - podmioty i porozumienia władz lokalnych
 - agencje rozwoju regionalnego, izb gospodarczych, izb turystycznych – *podmioty reprezentujące sektor gospodarczy*
 - organizacje pracodawców, związki zawodowe
 - przedstawiciele sektora nauki i ośrodków badawczych
 - przedstawiciele przedsiębiorczości społecznej (są wskazani jako grupa partnerów społ. i gospodarczych zgodnie z Kodeksem Partnerstwa)
- ❖ Kluczowe jest zaangażowanie wszelkich organów doradczo-konsultacyjnych ministra/marszałka (m.in. rada rynku pracy, rada działalności pożytku publicznego, komitet ds. ekonomii społecznej) na każdym etapie prac nad projektem programu i innych dokumentów programowych, jednak ze swojej specyfiki nie są niezależne od władzy i nie powinny być zaliczane do podmiotów społeczeństwa obywatelskiego – *z tych gremiów należy w szczególności korzystać także celem identyfikacji przedstawicieli/-ek partnerów społeczeństwa obywatelskiego*

Partnerstwo wg przepisów

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych

Artykuł 8. Przygotowanie programów

Państwa członkowskie angażują właściwych partnerów, zgodnie z ich ramami instytucjonalnymi i prawnymi, w przygotowanie programów, a w szczególności w:

- a) **analizę i określenie potrzeb;**
- b) **określenie lub wybór priorytetów i stosownych celów szczegółowych;**
- c) **alokację funduszy;**
- d) **określenie wskaźników specyficznych dla programów;**
- e) **wdrażanie zasad horyzontalnych**, o których mowa w art. 7 i 8 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
- f) **skład komitetów monitorujących.**

Podsumowanie prac przygotowawczych Polityki Spójności na lata 2021-2027

- **Organizacje pozarządowe nie były angażowane w wystarczającym stopniu na etapie przygotowywania programów zarówno na szczeblu krajowym, jak i w sporej części województw albo włączenie odbywało się w sposób fasadowy**, o czym świadczy m.in. mała liczba przedstawicieli NGOs w zespołach konsultacyjnych i grupach roboczych (np. woj. małopolskie – 2 przedstawicieli NGOs na łącznie 82 osoby), brak spotkań roboczych pomimo powołania zespołu/grupy. Podobnie nieliczna reprezentacja NGOs włączona była w kujawsko-pomorskim, podlaskim, podkarpackim, śląskim.
Z zastrzeżeniem, że woj. podkarpackie i śląskie jest w trakcie lub przed konsultacjami, więc mają największe szanse, żeby sytuację poprawić.
- Skromna grupa przedstawicieli NGOs włączona w woj. mazowieckim i wielkopolskim (I kw. 2021) z czasem otwarto na wszystkich zainteresowanych
- Są województwa, w których w ogóle **nie włączono partnerów do zespołu pracującego nad przygotowaniem programu** (łódzkie, opolskie) lub zapraszano partnerów reprezentujących tylko sektor administracji publ. i nauki oraz partnerów społecznych (podlaskie).

Podsumowanie prac przygotowawczych Polityki Spójności na lata 2021-2027

- Dwa regiony włączyły społeczeństwo obywatelskie, ale nie włączyły partnerów społecznych (lubuskie, podkarpackie)
- Są też regiony, w których włączenie organizacji pozarządowych wynikało tylko i wyłącznie z aktywności i determinacji zainteresowanych NGOs (dolnośląskie, lubuskie)
- Niestety angażowanie odbywało się praktycznie w większości województw często bardzo **nietransparentnie**, a osoby, które np. nie są członkami ciał doradczo-konsultacyjnych (rad rynku pracy, rad działalności pożytku publicznego) czy komitetów monitorujących nie miały dostępu do informacji (lub dostęp ten był bardzo ograniczony). Brakowało informacji, że odbywały się prace i spotkania robocze (jeśli takowe były) np. w formie zaproszenia na WWW danego regionu – *informacja była tylko w obiegu wewnętrznym*
- Wątpliwości – czy i w jaki sposób włączono w przygotowanie programu partnerów, w tym organizacje pozarządowe, w zakresie art. 8 ust. c (wybór alokacji)

Podsumowanie prac przygotowawczych Polityki Spójności na lata 2021-2027

- **Język i komunikacja** działań związanych z pracami przygotowawczymi były na ogół niedostępne dla osób, które nie są wdrożone w zagadnienia (wyjątek stanowić może woj. pomorskie) – *m.in. język techniczny, „nafaszerowany” fachową terminologią, licznymi skrótami, bardzo utrudniający identyfikację potrzeby zaangażowania się nawet przez NGO z dużym doświadczeniem i potencjałem merytorycznym, ale nie korzystających do tej pory z funduszy UE*
- Partnerów włączano w **proces prac nad aktualizacją strategii regionalnych**, ale już niestety nie włączono w dalsze działania nad przełożeniem wniosków z tych prac nad dalszymi pracami nad projektem programu zgodnie z zasadami partnerstwa (art. 8 ust. a-f)
- Niezbędna jest pogłębiona analiza w zakresie relacji całego budżetu programu do przeznaczonego na tzw. inwestycje kluczowe i w trybie pozakonkursowym względem środków, których dystrybucja zaplanowana jest w formule konkursów (nie powinno się używać trybu pozakonkursowego, a jeśli już to powinno to być ograniczone do naprawdę niezbędnych inwestycji czy obsługi programu).

Perspektywa finansowa UE na lata 2021-2027 – programowanie w regionach

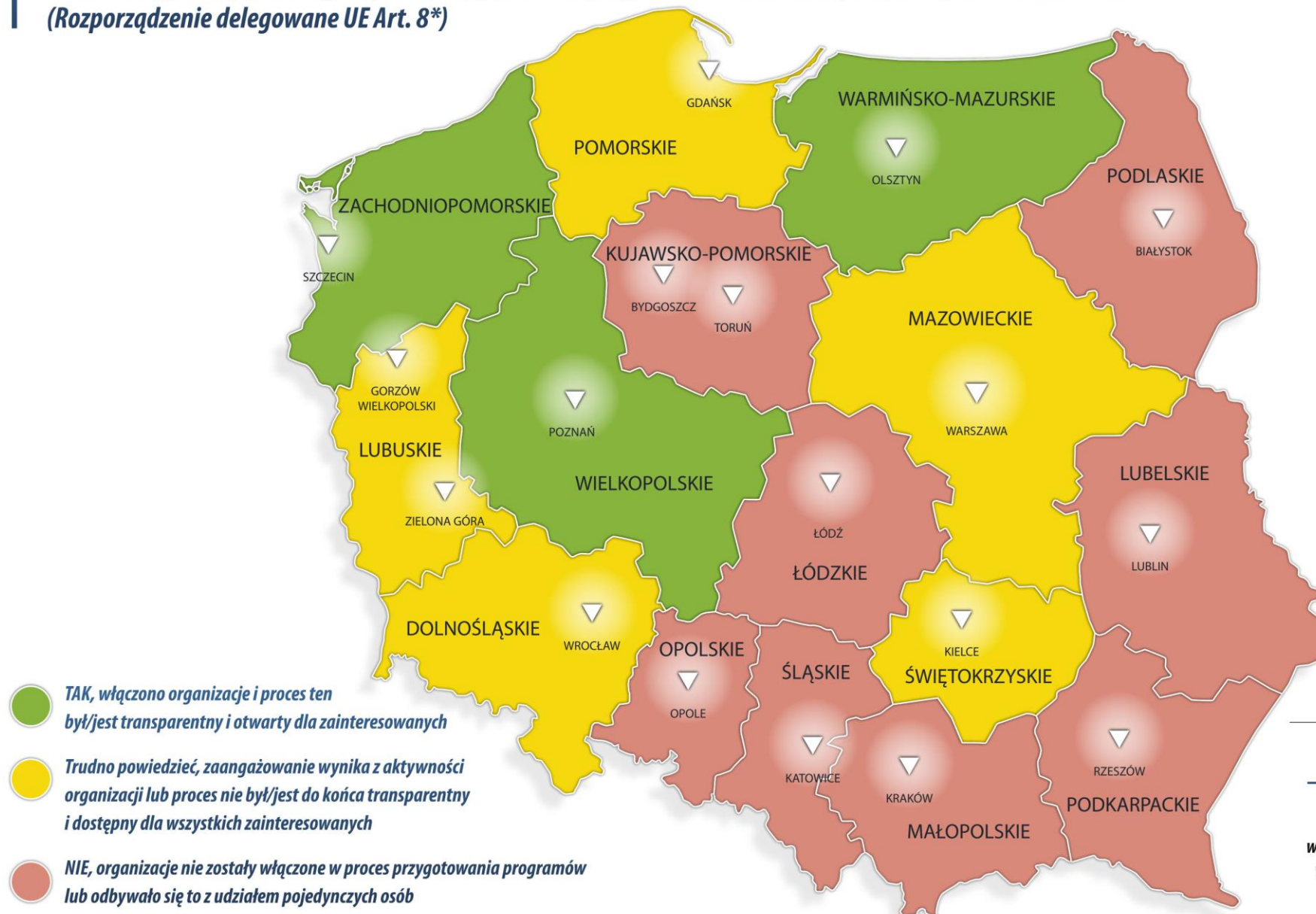
– udział organizacji pozarządowych w przygotowaniu programu (m.in. analiza potrzeb, wybór wskaźników)

(Rozporządzenie delegowane UE Art. 8*)

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Stan na dzień 10 listopada 2021

**Rozporządzenie delegowane Komisji (UE)
nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r.
w sprawie europejskiego kodeksu postępowania
w zakresie partnerstwa w ramach europejskich
funduszy strukturalnych i inwestycyjnych*

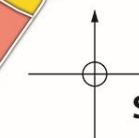
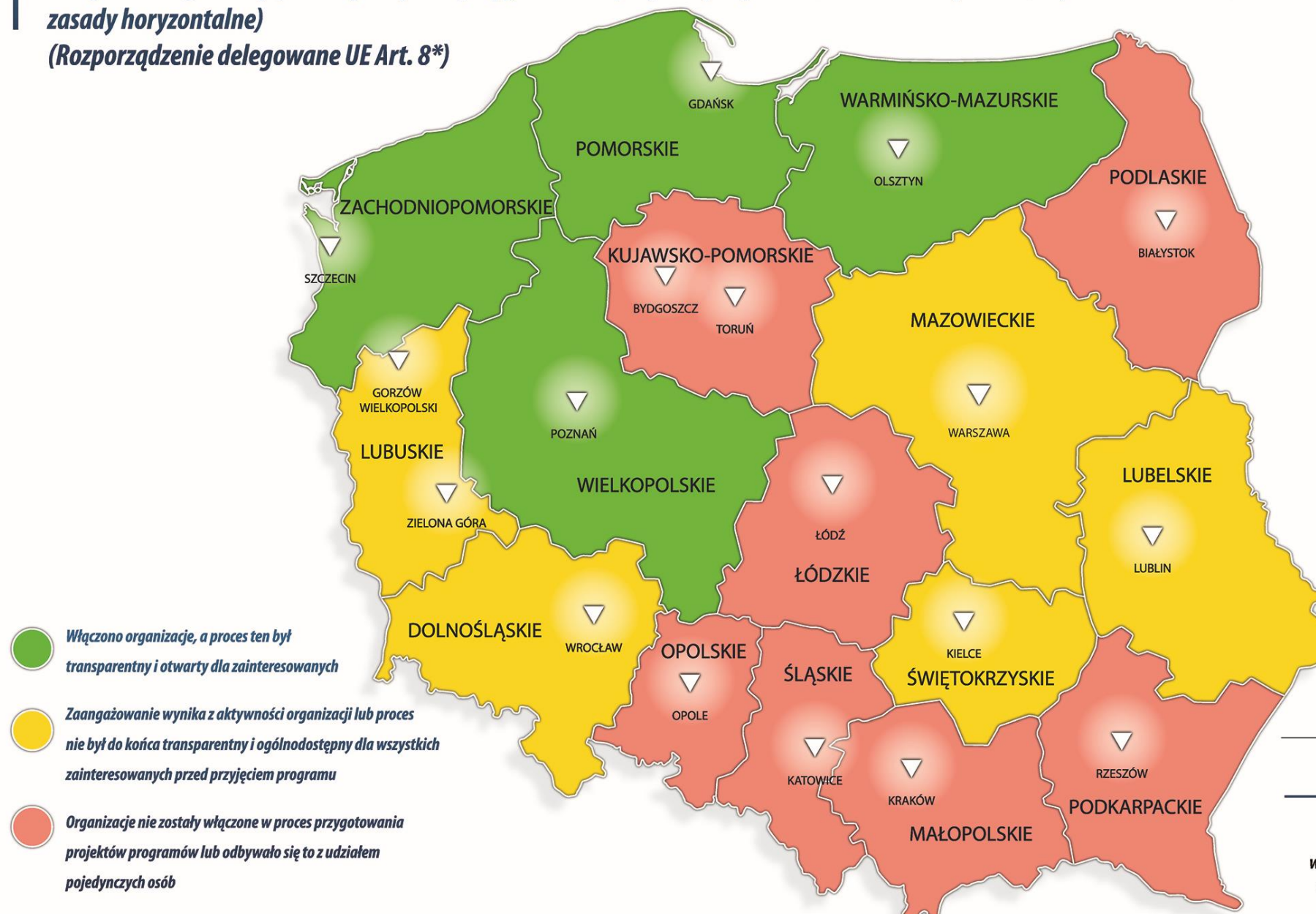
Polityka Spójności UE na lata 2021-2027 - programowanie w regionach

- włączenie organizacji pozarządowych w przygotowanie projektu programu (m.in. analiza potrzeb, wybór wskaźników, zasady horyzontalne)

(Rozporządzenie delegowane UE Art. 8*)

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Stan na 20 stycznia 2022 r.

**Rozporządzenie delegowane Komisji (UE)
nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r.
w sprawie europejskiego kodeksu postępowania
w zakresie partnerstwa w ramach europejskich
funduszy strukturalnych i inwestycyjnych*

Konsultacje społeczne

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych

Artykuł 5

Konsultacje z właściwymi partnerami przy przygotowaniu umowy partnerstwa i programów

1. W celu zapewnienia przejrzystego i skutecznego zaangażowania właściwych partnerów państwa członkowskie i instytucje zarządzające prowadzą z nimi konsultacje na temat **procesu i harmonogramu** przygotowania **umowy partnerstwa i programów**.

W ramach konsultacji przekazują partnerom pełne informacje dotyczące treści i ewentualnych zmian przedmiotowej umowy lub programów.

Konsultacje społeczne

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych

Artykuł 5

Konsultacje z właściwymi partnerami przy przygotowaniu umowy partnerstwa i programów

2. Jeżeli chodzi o konsultacje z właściwymi partnerami, państwa członkowskie uwzględniają konieczność:

- a) **terminowego ujawniania odpowiednich informacji i zapewnienia do nich łatwego dostępu**;
- b) **zapewnienia partnerom wystarczającego czasu** na przeanalizowanie kluczowych dokumentów przygotowawczych oraz projektu umowy o partnerstwa i projektów programów oraz na zgłoszenie uwag w sprawie tych dokumentów i projektów;
- c) **zapewnienia dostępnych kanałów**, za pośrednictwem których partnerzy mogą zadawać pytania, wносить wkład oraz poprzez które partnerzy będą informowani o sposobie, w jaki uwzględniono ich wnioski;
- d) **rozpowszechniania wyników konsultacji**.

Podsumowanie prac przygotowawczych do Polityki Spójności na lata 2021-2027 i KPO

Możliwości zgłaszania uwag do projektu Umowy Partnerstwa i programów krajowych, a także KPO:

- 16 konferencji /spotkań konsultacyjnych w sprawie projektu Umowy Partnerstwa
- 14 wysłuchań organizowanych przez NGOs we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, w tym projektu KPO (5) Umowy Partnerstwa (1) i projektów programów krajowych (8) – w okresie od marca 2021 r.
- Wysłuchania odwrócone KPO i projektu Umowy Partnerstwa, a także tylko 3 wysłuchania odwrócone programów krajowych, tj. FE dla Nowoczesnej Gospodarki, FE dla Polski Wschodniej, FE na Rozwój Cyfrowy
- formularz do zgłaszania uwag na stronie dot. programu – poprzez wejście ze strony www.funduszeuropejskie.gov.pl (z wyłączeniem FE Pomoc Żywnościowa, FE dla Rybactwa – oddzielny tryb) – *zgłaszający nie otrzymywał potwierdzenia złożonych uwag, w praktyce podmiot zgłaszający uwagi nie miał szans zweryfikować czy na pewno zgłaszane uwagi zostały wysłane*

Podsumowanie prac przygotowawczych do Polityki Spójności na lata 2021-2027 i KPO

- Rozproszona informacja o pracach dot. przygotowywania poszczególnych programów. O konsultacjach niektórych programów najwięcej informacji było na stronie www.wysluchania-nowaperspektywa.pl (prowadzoną przez OFOP)
- Nie wszystkie dokumenty są opublikowane na stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl nadal brak jest publikacji projektu programu FE Pomoc Żywnościowa oraz FE dla Rybactwa oraz przystąpienia do prac roboczych dot. projektu krajowego programu Sprawiedliwej Transformacji
- Wiedza o toczących się procesach była bardzo trudno dostępna nawet dla profesjonalistów (wg stanu na 10 listopada 2021) – **od tego czasu obserwujemy znaczącą poprawę**
- W aktualnych wersjach projektów programów FEREC, FENG, Polska Wschodnia obserwujemy pozytywny efekt włączenia NGO w przygotowywanie programów poprzez zorganizowane wysłuchania publiczne

Umowa Partnerstwa / projekt Programu	Konsultacje społeczne			
	rozpoczęcie	zakończenie	liczba dni	raport
Umowa Partnerstwa	18.01.2021	22.02.2021	36	TAK
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki	10.03.2021	14.04.2021	36	TAK
Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej	05.03.2021	08.04.2021	35	TAK
Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich	16.03.2021	19.04.2021	35	TAK
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy	20.04.2021	25.05.2021	36	TAK
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego	02.06.2021	09.07.2021	*38	NIE
Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa	17.11.2021	17.12.2021	30	NIE
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko	18.06.2021	18.07.2021	*31	NIE
Fundusze Europejskie dla Rybactwa				

Podsumowanie prac przygotowawczych do Polityki Spójności na lata 2021-2027 i KPO

REKOMENDACJE

- ✓ Niezwłoczne opublikowanie raportów z konsultacji oraz tabeli uwag do projektów programów FEnKS, FERS, FE dla Rybactwa i FE Pomoc Żywnościowa
- ✓ Uwzględnienie w raportach z konsultacji odniesienia się do uwag zgłoszonych w różnych formach, w tym zgłaszane podczas procesu wysłuchań. Publikowane raporty z konsultacji są najczęściej lakoniczne (kilka stron raportu, kilkadziesiąt stron zestawienia uwag) i bardzo trudne do analizowania, szczególnie ocena uwzględnianych uwag – pozytywny wyjątek: FE dla Polski Wschodniej (kompleksowy, profesjonalny proces i raport z konsultacji)
- ✓ **Powrót do prac roboczych nad projektami programów:** FE dla Rozwoju Społecznego, FE na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (właściwie należałoby postulować wycofanie programu FEnKS z KE (z uwagi na naruszenie konkretnych art. Rozporządzenia delegowanego dot. Kodeksu Partnerstwa), FE Pomoc Żywnościowa, FE dla Rybactwa, Niezwłoczne zamieszczenie informacji bieżącej nt. postępów prac dot. zmian FE Pomoc Żywnościowa, FE na Rybactwo – brak informacji na oficjalnej stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl, brak informacji o prowadzonych konsultacjach społecznych, bardzo mało dni na zgłaszanie uwag (!)
- ✓ Ponadto niezwłoczne zamieszczenie informacji bieżącej nt. postępów prac dot. zmian w KPO

Podsumowanie prac przygotowawczych Polityki Spójności na lata 2021-2027

!!!

- **Z niepokojem obserwujemy wprowadzanie informacji na strony internetowe bez dat, za niedopuszczalne uważamy wprowadzanie informacji z datą wsteczną! – należy skorygować daty (ślad na pewno jest w systemach)**
- Informacje o pracach przygotowawczych w sporej części programów krajowych i regionalnych **nie były prowadzone transparentnie**, tj. w większości programów nie opisywano procesu prac przygotowawczych na WWW, w tym nie organizowano roboczych spotkań i nie kierowano zaproszeń do zainteresowanych celem konsultacji na temat **procesu i harmonogramu przygotowania programu** (zgodnie z zasadami partnerstwa).

Mówimy o rzeczywistym etapie prac nad programami i prowadzenia konsultacji społecznych w terminach wskazanych w raportach, a nie o sytuacji wynikających obecnie ze stron internetowych, tj. po wstecznym uzupełnieniu informacji na WWW

Podsumowanie prac przygotowawczych Polityki Spójności na lata 2021-2027

Ponadto:

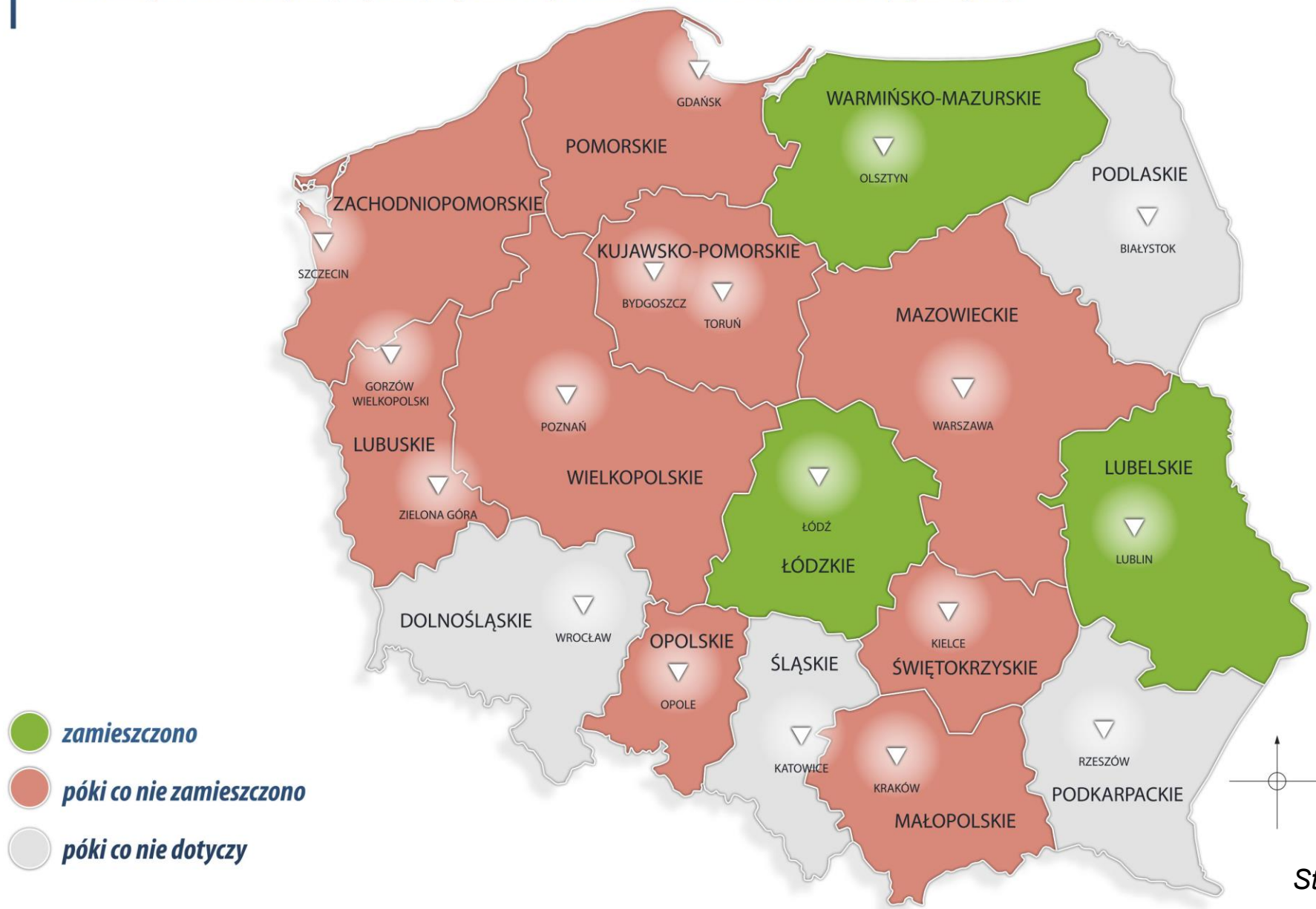
- informacje o pracach nad projektem programu, w tym konsultacjach społecznych (!), **nie były spójnie prezentowane** dla wszystkich regionów wg stanu na 10 listopada 2021 – **należy pozytywnie odnotować**, iż obecnie – na dzień 20 stycznia 2022 r. – na stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl znajdują się czytelne przekierowania do poszczególnych programów regionalnych
- Informacje o konsultacjach społecznych nie były w równym stopniu upubliczniane w odniesieniu do danego regionu – niespójne były na stronach WWW urzędu marszałkowskiego, stronie regionalnego programu oraz na www.funduszeuropejskie.gov.pl – bywa, że informacja o konsultacjach trafiła do organizacji mailem, ale nie było jej na głównej stronie.
Na przełomie 2021/2022 roku nastąpiła diametralna poprawa – obecnie informacje zamieszczone są na większości stron regionalnych oraz są odpowiednio wyeksponowane

Perspektywa finansowa UE na lata 2021-2027 – programowanie w regionach

– informacja o konsultacjach projektu programu regionalnego na www.funduszeuropejskie.gov.pl

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

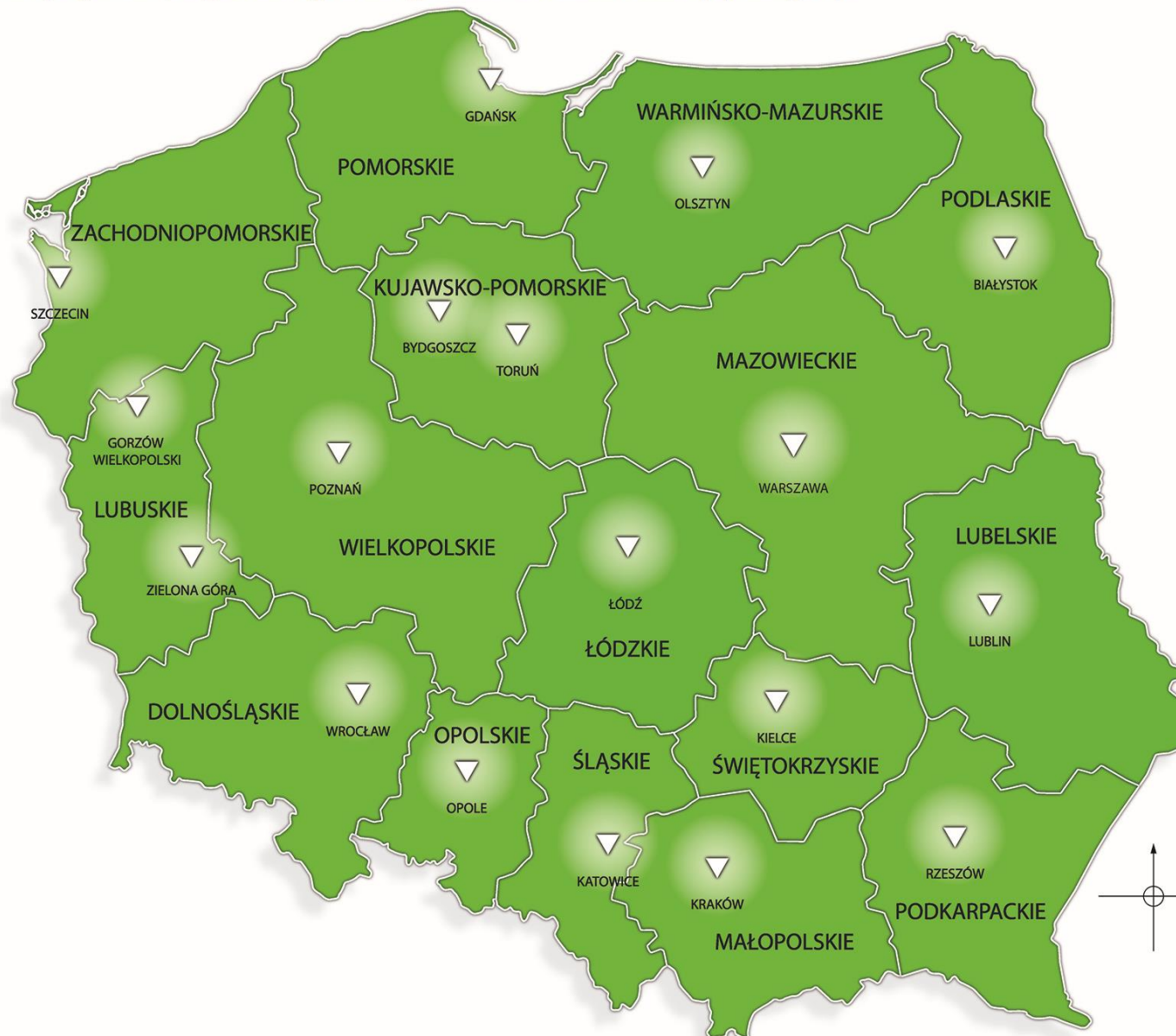
Stan na dzień 10 listopada 2021

Polityka Spójności UE na lata 2021-2027 - programowanie w regionach

- informacja o pracach nad projektem programu regionalnego na www.funduszeuropejskie.gov.pl

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

 zamieszczono

Stan na 20 stycznia 2022 r.

Polityka Spójności UE na lata 2021-2027 - programowanie w regionach

- wydarzenia umożliwiające zebranie wyrażenie opinii i zgłoszenie uwag do projektu programu

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Województwo	wydarzenia umożliwiające zebranie wyrażenie opinii i zgłoszenie uwag do projektu programu
DOLNOŚLĄSKIE	konsultacje społeczne w trakcie realizacji
KUJAWSKO-POMORSKIE	konferencja, wysłuchania branżowe (4), spotkania w powiatach (10)
LUBELSKIE	konferencja, spotkania w powiatach (24), inne
LUBUSKIE	spotkania z różnymi sektorami (9), wysłuchanie dla NGOs
ŁÓDZKIE	konferencja, spotkania (2), inne
MAŁOPOLSKIE	spotkania (5)
MAZOWIECKIE	konferencje (8), spotkania (9) i regionalne (3)
OPOLSKIE	konferencja, spotkania (16)
PODKARPACKIE	konsultacje społeczne w trakcie realizacji
PODLASKIE	konferencja, wysłuchanie
POMORSKIE	konferencje (5), spotkania (27), inne
ŚLĄSKIE	konsultacje społeczne jeszcze nie rozpoczęły się
ŚWIĘTOKRZYSKIE	konferencja, spotkania (13), inne
WARMIŃSKO - MAZURSKIE	konferencja, spotkania (11), inne
WIELKOPOLSKIE	konferencja, spotkania (6)
ZACHODNIOPOMORSKIE	konsultacje społeczne w trakcie realizacji

zastosowano pow. 10 różnego typu wydarzeń

zastosowano 6-10 różnego typu wydarzeń

zastosowano 5 i poniżej różnego typu wydarzeń

Stan na 20 stycznia 2022 r.

Polityka Spójności UE na lata 2021-2027 - programowanie w regionach

- łączna liczba dni konsultacji społecznych projektu programu wraz z terminami

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Województwo	Okres konsultacji społecznych	Liczba dni
DOLNOŚLĄSKIE	konsultacje dopiero odbędą się	
KUJAWSKO - POMORSKIE	27.10.2021 - 3.12.2021	38
LUBELSKIE	28.07.2021 - 30.09.2021	* 65
LUBUSKIE	6.10.2021 - 19.11.2021	45
ŁÓDZKIE	9.12.2021 - 9.01.2022	* 32
MAŁOPOLSKIE	12.10.2021 - 6.12.2021	56
MAZOWIECKIE	10.09.2021 - 17.10.2021	38
OPOLSKIE	30.09.2021 - 7.11.2021	39
PODKARPACKIE	30.12.2021 - 4.02.2022	36
PODLASKIE	25.11.2021 - 29.12.2021	* 35
POMORSKIE	4.08.2021 - 30.09.2021	* 58
ŚLĄSKIE	konsultacje dopiero odbędą się	
ŚWIĘTOKRZYSKIE	30.09.2021 - 12.11.2021	44
WARMIŃSKO - MAZURSKIE	4.10.2021 - 8.11.2021	36
WIELKOPOLSKIE	30.09.2021 - 5.11.2021	36
ZACHODNIOPOMORSKIE	konsultacje dopiero odbędą się	

*konsultacje projektu programu
trwały dłużej aniżeli 50 dni*

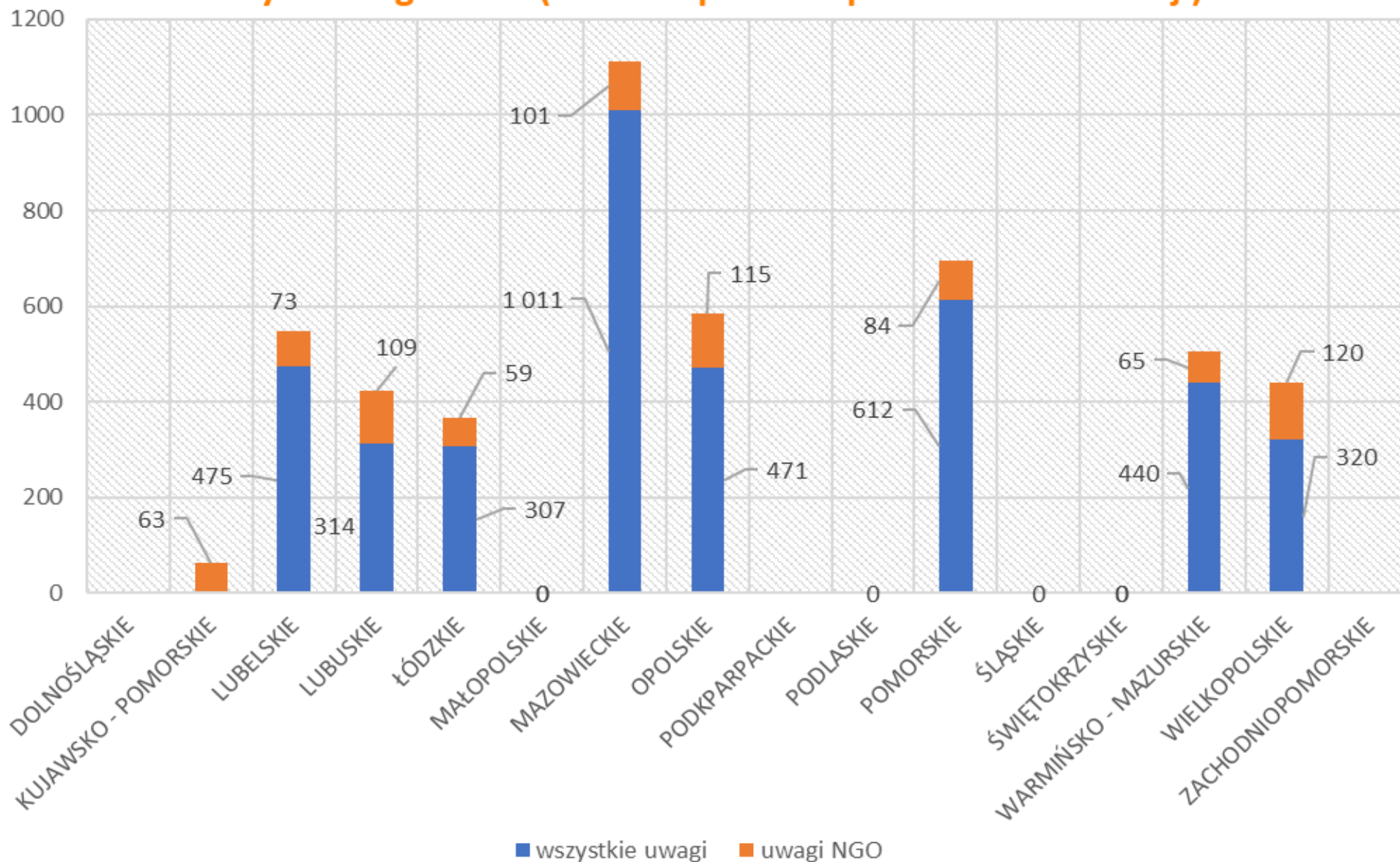
konsultacje trwały 35 dni lub mniej

**konsultacje obejmowały dłuższy okres wakacyjny
lub świąteczny*

Stan na 20 stycznia 2022 r.

Upowszechnianie wyników konsultacji społecznych - liczba zgłoszonych uwag do projektów programów, w tym uwagi NGOs (dane na podst. raportów z konsultacji)

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Partnerstwo wg przepisów

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013

Artykuł 9. Partnerstwo

1. Państwa członkowskie zapewniają znaczący udział partnerów społecznych i **organizacji społeczeństwa obywatelskiego** w realizacji polityk zatrudnienia, kształcenia i włączenia społecznego wspieranych z komponentu EFS+ objętego zarządzaniem dzielonym.

2. Państwa członkowskie przeznaczają odpowiednią kwotę swoich zasobów z komponentu EFS+ objętego zarządzaniem dzielonym **w każdym programie na budowanie zdolności** partnerów społecznych i **organizacji społeczeństwa obywatelskiego**, w tym w formie szkoleń, działań służących tworzeniu sieci kontaktów i wzmacniania dialogu społecznego, a także na działania podejmowane wspólnie przez partnerów społecznych.

W przypadku gdy budowanie zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego zostanie wskazane w stosownym zaleceniu dla poszczególnych krajów przyjętym zgodnie z art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4 TFUE, dane **państwo członkowskie przeznacza na ten cel odpowiednią kwotę wynoszącą co najmniej 0,25 % swoich zasobów z komponentu EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym.**

Podsumowanie prac przygotowawczych Polityki Spójności na lata 2021-2027

Większość regionów po sceptycznym nastawieniu (jeszcze pod koniec października 2021 r.) obecnie zaplanowała środki na wzmocnienie potencjału partnerów społecznych i **organizacji społeczeństwa obywatelskiego** w kształtowaniu polityk publicznych, w tym wzmocnienie działań służących tworzenie sieci, dialogu oraz wspólne działania podejmowane przez partnerów.

REKOMENDUJEMY, aby odsetek przeznaczenia alokacji w każdym programie regionalnym wynosił min. 0,25% EFS+ na wzmocnienie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego z uwagi na niewystarczające wzmocnienia NGOs w latach 2014-2020 – *potrzebę taką potwierdza m.in. niskie zaangażowanie organizacji w przygotowanie programów 2021 - 2027.*

Podsumowanie prac przygotowawczych Polityki Spójności na lata 2021-2027

Niezbędne jest włączenie partnerów społeczeństwa obywatelskiego w dalsze prace robocze nad celami, działaniami i przeznaczeniem alokacji (w większości programów regionalnych) oraz w FERS. Skorzystanie z rozwiązań już rekomendowanych przez Sieć OFOP ds. partnerstwa i funduszy europejskich oraz Zespołu ds. Funduszy RDPP (z IV kw. 2021).

Kluczowe jest dobranie narzędzia mającego skutecznie wzmocnić potencjał NGOs w dialogu, kształtowaniu polityk publicznych, itp. zatem zalecamy ostrożność przy zapisywaniu „na sztywno” konkretnych pomysłów (np. budżet obywatelski – woj. pomorskie, opolskie), które mogą być bardzo ciekawe, ale nieadekwatne do potrzeb lub pozorne, tj. angażujące w realizację samego działania, ale bez oddziaływania w dłuższej perspektywie.

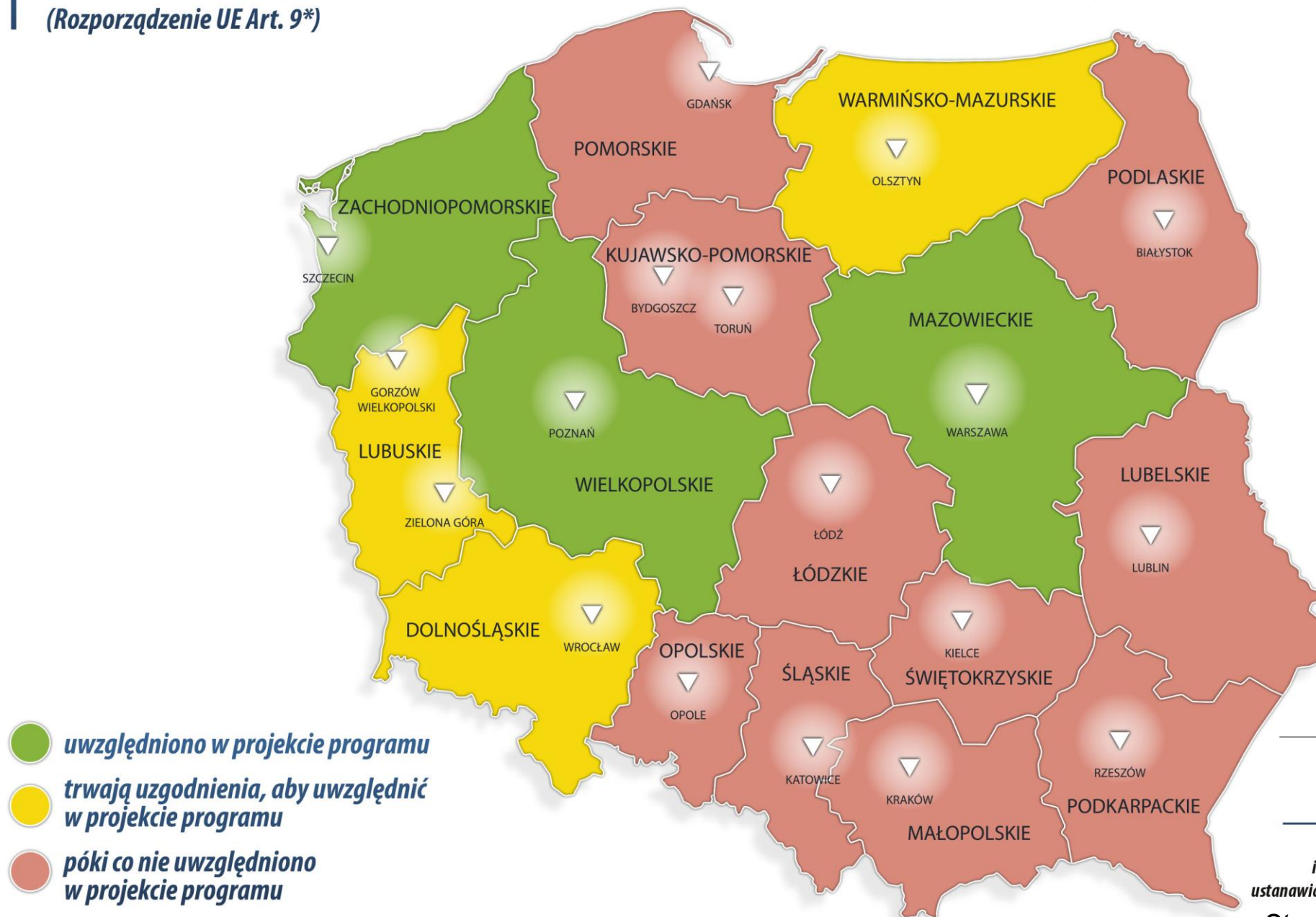
Perspektywa finansowa UE na lata 2021-2027 – programowanie w regionach

– uwzględnienie w każdym programie 0,25% EFS+ na budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego

(Rozporządzenie UE Art. 9*)

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r.
ustanawiające Europejski i Fundusz Społeczny Plus (EFS+)

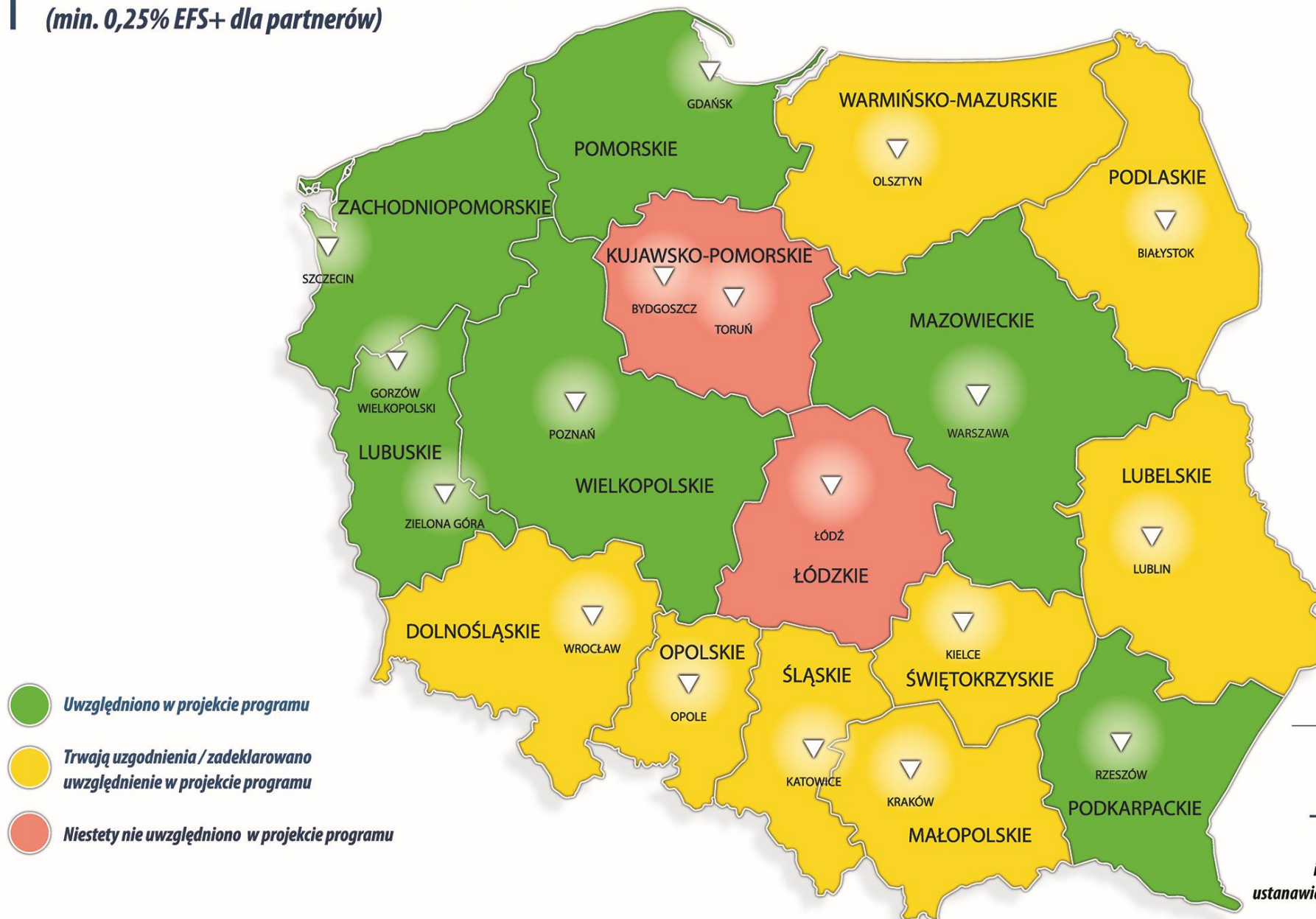
Stan na dzień 10 listopada 2021

Polityka Spójności UE na lata 2021-2027 - programowanie w regionach

- uwzględnienie w każdym programie adekwatnej kwoty na budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego (min. 0,25% EFS+ dla partnerów)

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Stan na 20 stycznia 2022 r.

*Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r.
ustanawiające Europejski i Fundusz Społeczny Plus (EFS+)

Rozwój Lokalny

Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Art. 31-34 Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS+ [...]

- ❖ RLKS jest specjalnym narzędziem, które można stosować na poziomie niższym niż regionalny i które uzupełnia inne rodzaje wsparcia zapewnianego na poziomie lokalnym. Instrument ten może aktywować i angażować lokalne społeczności i organizacje, tak by przyczyniały się do inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- ❖ Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny zwraca uwagę, że partnerzy gospodarczy i społeczni oraz **zorganizowane społeczeństwo obywatelskie muszą być ściślej włączeni w RLKS**, przy czym warunkiem jest wzmocnienie ich zdolności do odgrywania tej roli. Bezpośredni udział wszystkich tych partnerów w partnerstwie z administracją publiczną jest podstawą prawdziwej reprezentacji interesów i potrzeb obywateli. Z myślą o efektywnym rozwoju lokalnym nie można tolerować postaw czysto formalistycznych, gdzie władze lokalne w celu uzyskania dotacji jedynie deklarują stosowanie podejścia partnerskiego, podczas gdy w praktyce nie jest ono realizowane. Trzeba stworzyć system skutecznej kontroli i nadzoru chroniący przed nadużywaniem zasad RLKS.

Rozwój Lokalny

Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Art. 31-34 Rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS+ [...]

10 województw już zadeklarowało zastosowanie RLKS – w 3 województwach po dwa fundusze, w jednym tylko EFRR, a w pozostałych tylko EFS+.

Nie są znane szczegóły w województwach lubuskim (kwota) i śląskim.

Na chwilę obecną brak wsparcia RLKS z funduszy regionalnych w 6 województwach: dolnośląskie, lubelskie, mazowieckie, warmińsko-mazurskie, łódzkie i opolskie.

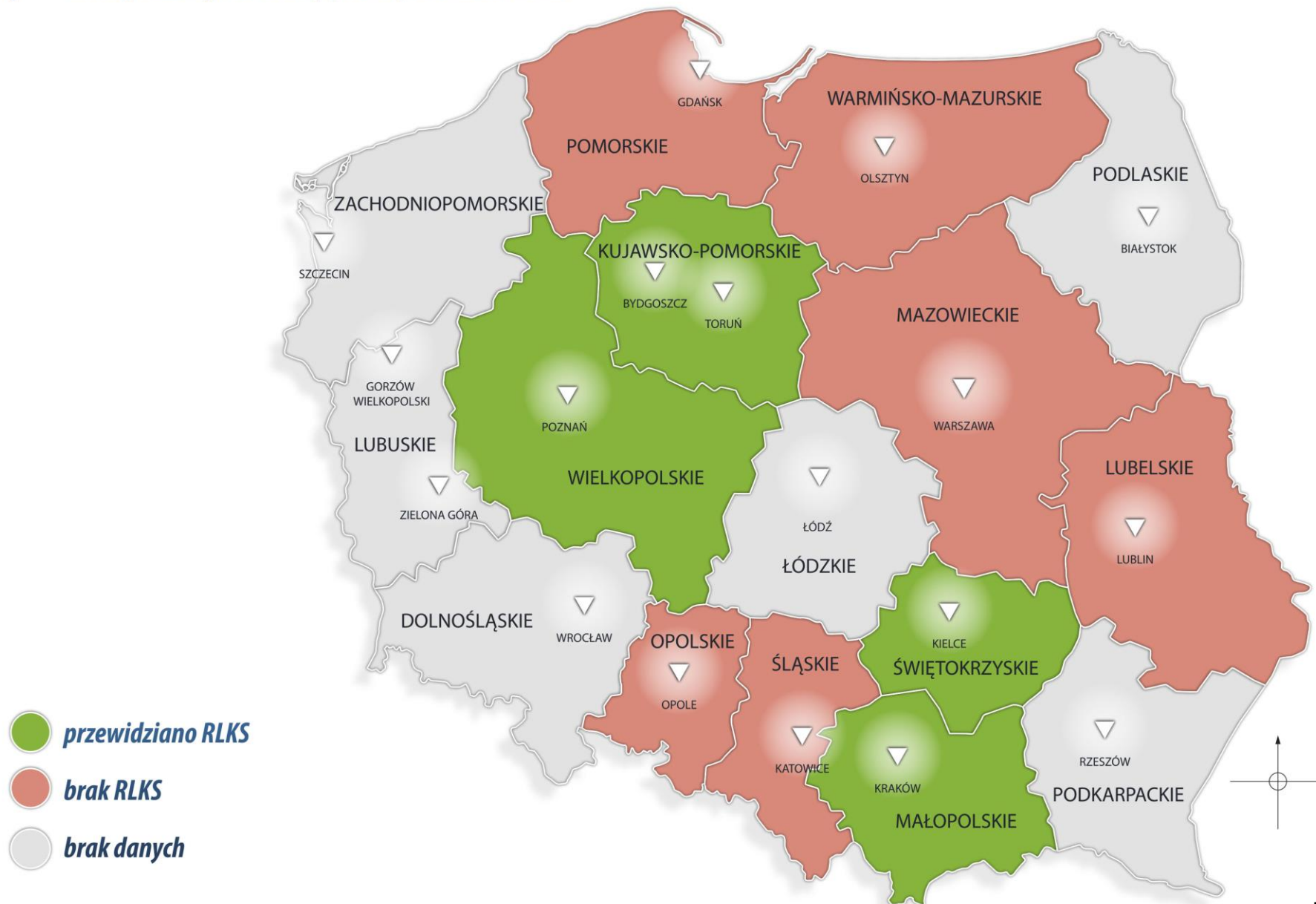
Środki z EFS+ przeznaczone są na działania z Celu Polityki 4, a środki z EFRR na Cel Polityki 5. Kwota w części województw jednak nie przekracza 1% alokacji, w tym woj. świętokrzyskie - zaledwie 0,21%, przy najwyższej alokacji zarezerwowanej przez woj. podlaskie 4,8%

Perspektywa finansowa UE na lata 2021-2027 – programowanie w regionach

– *Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)*

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

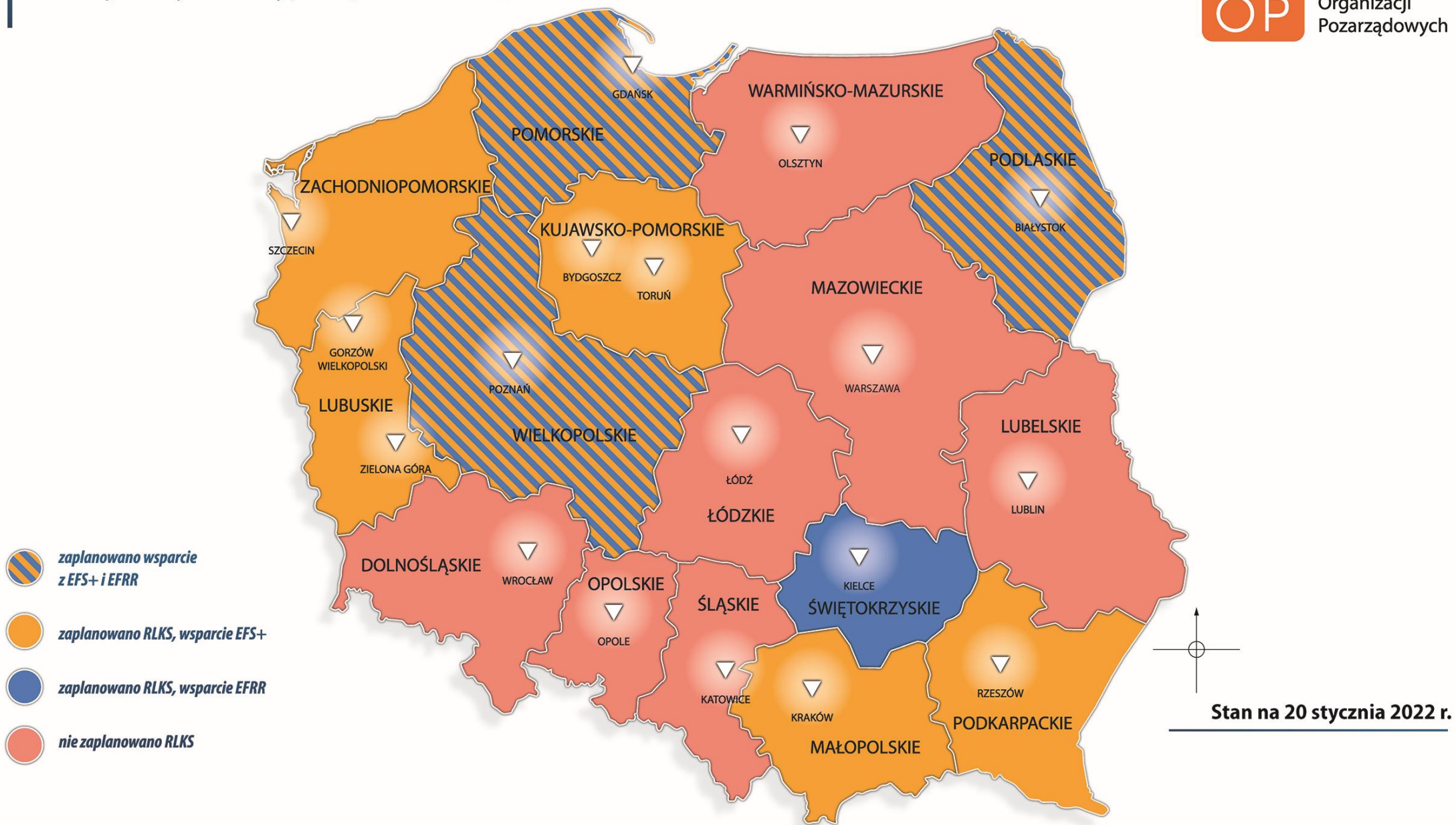
Stan na dzień 10 listopada 2021

Polityka Spójności UE na lata 2021-2027 - programowanie w regionach

- Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Zgodnie z Kodeksem Partnerstwa (art. 17. ust. 1) instytucja zarządzająca **analizuje konieczność skorzystania z pomocy technicznej** w celu udzielenia wsparcia **na rzecz wzmocnienia zdolności instytucjonalnych partnerów**, w szczególności niewielkich władz lokalnych, partnerów gospodarczych i społecznych oraz **organizacji pozarządowych**, aby **umożliwić im skuteczne uczestnictwo w przygotowaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji programów**.

REKOMENDACJE:

- zwrócenie uwagi na lakoniczne zapisy ograniczające się do obsługi komitetu monitorującego przez Instytucję Zarządzającą bez zapewnienia wsparcia dla członków/członkiń (zastępców, obserwatorów)
- wyodrębnienie partnerów społeczeństwa obywatelskiego (m.in. organizacje pozarządowe) jako beneficjentów pomocy technicznej
- uwzględnienie odniesień do możliwych form wsparcia adekwatnie z europejskim Kodeksem Partnerstwa, w tym m.in. spotkań, zdolności instytucjonalnych, aby wsparcie dla członków/członkiń KM (zastępców, obserwatorów) nie sprowadzało się do zwrotu kosztów dojazdu na posiedzenie, szkoleń i ekspertyz, z których skorzystanie w praktyce i tak często jest obwarowane szeregiem barier i nierównymi zasadami w ramach poszczególnych programów

Naruszenie zasad partnerstwa – ryzyko

Ryzyko odrzucenia projektu programu z uwagi na naruszenie zasad partnerstwa w związku z niewystarczającym włączeniem partnerów społeczeństwa obywatelskiego - art. 4, art. 5, art. 8 Kodeksu Partnerstwa, art. 8 i 9 Rozporządzenia ramowego, art. 9 Rozporządzenia EFS+ (skala 0-5, 0 – niskie, 5 – bardzo wysokie)

- **DOLNOŚLĄSKIE – 3 (średnie ryzyko)**
- **KUJAWSKO-POMORSKIE – 4,5 (bardzo wysokie ryzyko)**
- **LUBELSKIE – 3 (średnie ryzyko)**
- **LUBUSKIE – 2,5* (średnie ryzyko)**
- **ŁÓDZKIE – 4,5 (bardzo wysokie ryzyko)**
- **MAŁOPOLSKIE – 4 (wysokie ryzyko)**
- **MAZOWIECKIE – 1,5 (niskie ryzyko)**
- **OPOLSKIE – 4,5 (bardzo wysokie ryzyko)**
- **PODKARPACKIE – 2,5* (średnie ryzyko)**
- **PODLASKIE – 3,5 (średnie ryzyko)**
- **POMORSKIE – 1 (niskie ryzyko)**
- **ŚLĄSKIE – 3,5 (średnie ryzyko)**
- **ŚWIĘTOKRZYSKIE – 3 (średnie ryzyko)**
- **WARMIŃSKO – MAZURSKIE – 1,5 (niskie ryzyko)**
- **WIELKOPOLSKIE – 1,5 (niskie ryzyko)**
- **ZACHODNIOPOMORSKIE – 0,5 (niskie ryzyko)**

Naruszenie zasad partnerstwa – ryzyko

Ryzyko odrzucenia projektu programu z uwagi na naruszenie zasad partnerstwa w związku z niewystarczającym włączeniem partnerów społeczeństwa obywatelskiego - art. 4, art. 5, art. 8 Kodeksu Partnerstwa, art. 8 i 9 Rozporządzenia ramowego, art. 9 Rozporządzenia EFS+
(skala 0-5, 0 – niskie, 5 – bardzo wysokie)

- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki – 1 (niskie ryzyko)
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej – 2 (niskie ryzyko)
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich – 3 (średnie ryzyko)
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy – 2 (niskie ryzyko)
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko – 4,5 (bardzo wysokie ryzyko)
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego – 4 (wysokie ryzyko)
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa – 4,5 (bardzo wysokie ryzyko)
- Fundusze Europejskie dla Rybactwa – 3,5 (średnie ryzyko)

Dobre praktyki

- **wysłuchania publiczne** dot. programów krajowych oraz organizowane w regionach
- opracowanie projektu Strategii realizacji zasady partnerstwa w ramach programu **Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027** – *dokument wymaga na pewno prac, ale sam fakt, że powstał oceniamy bardzo pozytywnie*
- 10 województw zaplanowało RLKS, w tym 3 regiony tj. podlaskie, pomorskie, wielkopolskie (zarówno z EFS+ i z EFRR)
- pomorskie – raport dot. realizacji zasady partnerstwa, zaangażowanie NGOs w różne formy prac nad projektem programu
- warmińsko-mazurskie – liczne działania warsztatowe i włączenie NGOs w ten proces na etapie diagnozy i analizy potrzeb w ramach przygotowywania projektu programu

Dobre praktyki

- wielkopolskie – zasięgnięcie opinii organu doradczego po zakończeniu konsultacji społecznych, uchwała nr 1/2021 Wielkopolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie: wyrażenia opinii nt. projektu programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027 (uchwała odnosi się do zasady partnerstwa)
- zachodniopomorskie – organizacja wysłuchania i spotkań na etapie założeń oraz transparentne informowanie o procesie prac od samego początku
- prace robocze i warsztatowe, w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii
- otwarte zapraszanie chętnych do prac roboczych – podawanie zasad zgłoszenia się, formuły pracy
- przeznaczanie alokacji pow. 0,25% EFS+ na wzmocnienie potencjału NGO i partnerów społecznych

**Działania rzecznicze realizowane są
przez Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych
na mocy porozumienia ze Stowarzyszeniem KLON/JAWOR
i przy wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności**

perspektywa2027@ofop.eu

www.ofop.eu

[#perspektywa2027](https://twitter.com/perspektywa2027)
